

De Werkwijze onzer Maatschappij.

Het komt mij gewenscht en nuttig voor, hier ter plaatse eenige opmerkingen neer te schrijven betreffende enkele interne, huishoudelijke aangelegenheden van onze Maatschappij. Wanneer ik dat doe, is het niet om kritiek uit te oefenen, d.w.z. slechts afbrekend te werk te gaan, doch om in de eerste plaats middelen te beramen ter verbetering en ook om anderen op te wekken hunne opmerkingen en bezwaren, ontevredenheden en klachten hier te openbaren, opdat de gebreken, die eene jonge organisatie als onze Mij. nu eenmaal heeft, zooveel mogelijk weggenomen kunnen worden in gemeenschappelijk overleg.

De „pokken- en mazelenperiode”, waar vrijwel elk jong lichaam doorheen schijnt te moeten, is ook ons niet bespaard gebleven, volgroeid zijn we nog niet, zij, die het best op de hoogte zijn van de „cuisine” van de Mij. zullen de eersten zijn mij daarin gelijk te geven, en toch heb ik in ons Tijdschrift, tevens orgaan onzer Mij., zelden of nooit iets gelezen, dat er op wees, dat ook de andere leden van dit gevoelen waren. Misschien is het eensdeels te wijten aan gebrek aan belangstelling in het doen en laten onzer Vereeniging, misschien ook wel in een kinderlijk vertrouwen, dat op den duur alles wel „zal reg kom”, in hoofdzaak echter zal de reden wel zijn, dat verreweg de meeste collega's nu eenmaal 'n broertje dood hebben aan het schrijven in ons Tijdschrift en zich er liever toe bepalen in kleinen kring en mondeling hun niet malsche kritiek te ventileeren.

Want dat die kritiek wordt uitgebracht is voor ieder, die zijn gehoorapparaat te luisteren legt, gemakkelijk genoeg te bemerken. Dat niettemin aan den anderen kant meer en meer begint door te dringen het besef van hoeveel belang

en van hoe groot nut onze Maatschappij thans reeds voor onze professie is en in de toekomst nog veel meer zal worden, is een gelukkig verschijnsel. Wanneer men dus meehelpt fouten en tekortkomingen in organisatie en werkwijze weg te nemen, kan men niet anders dan een goed werk verrichten en zal men er toe bijdragen, dat door onze Maatschappij, zoowel kwalitatief als quantitatief, het maximum gepresteerd zal worden, dat men billijkerwijze mag verwachten. En waar nog veel achterstallig werk is in te halen, waar wij meer en meer ons beginnen te ontwikkelen in de breedte, maar ook in de diepte, meer en meer ons ontdoen van knellende banden van voorgedij en bescherming, om, op eigen beenen staande, de plaats in te nemen, die ons van rechtswege toekomt, daar moeten ook alle krachten ingespannen worden, daar moeten wij er zeer zeker niet tegen opzien ieder voor zich eene opoffering te doen ten bate van het geheel, eene opoffering, hetzij in werkkraft, hetzij in geld, hetzij in beide; want niemand onzer zal toch zoo kortzichtig zijn van niet te begrijpen, dat, zonder die, vooruitgang op sociaal gebied voor ons niet wel mogelijk is, terwijl die offers, misschien juist voor hen, die ze 't moeilijkst opbrengen, op den duur de rijkste vruchten zullen afwerpen.

Een van de voornaamste oorzaken van de bovenbedoelde kritiek is m.i. gelegen in de werkwijze der afdeelingen en in de verhouding van het Hoofdbestuur tot de afdeelingen. Op 't oogenblik is de tijd weer daar, dat de verschillende afdeulings-besturen bij elkaar komen om de voorjaarsvergadering in hun afdeeling vóór te bereiden en in het eene zal het wat beter gaan dan in het andere, maar in gedachten zie ik ze al zitten nadenken en piekeren of er nog niet iets te vinden is, dat op het convocatiebillet geplaatst kan worden, want, wanneer alleen 't voorlezen der notulen en van een enkel ingekomen stuk en misschien een paar ballotages het menu moeten uitmaken, zullen ze toch niet op veel opkomst van leden uit de verschillende hoeken der afdeeling kunnen rekenen en zal er allicht geklaagd worden

over het weinig opgewekte vereenigingsleven in die afdeeling of dat de leden er zoo weinig voelen voor de Maatschappij.

Hoe daarin verbetering te brengen? Een van de middelen zou zijn een onderwerp van algemeen sociaal tandheelkundig belang ter sprake te brengen, maar om zoo in 't wilde weg de een of andere kwestie te bespreken, zonder eenig houvast en vooral zonder een vooropgesteld doel, d.w.z. zonder de verwachting, dat de discussies tot een practisch resultaat zullen leiden in de naaste of verder afgelegen toekomst, is al heel weinig animeerend en zal misschien in een kleinen vriendenkring wel aardig en onderhoudend kunnen zijn ter opbouw van een opinie, in een groote vergadering is het niet op zijn plaats. Ik heb het hier natuurlijk over maatschappelijke vraagstukken, bij wetenschappelijke is het iets anders, doch die liggen minder op den weg der afdeeling en zullen er toch ook nooit den hoofdschotel moeten vormen.

Een ander euvel zijn de vele commissies die langzamerhand in de Maatsch. worden gevormd en waarin te veel dezelfde personen zitting hebben. Men begrijpe mij goed, het ontstaan van die commissies juich ik toe, het bewijst, dat er veel te doen is, dat er veel onderzocht en besproken moet worden en dat is in 't belang van ons vak, doch willen die commissies goed werk doen, dan moeten de leden dikwijls samenkomen en zal men uitteraard menschen moeten aanwijzen, die, zonder te veel bezwaar van tijd en geld, dit kunnen doen. Voor de hand ligt dus, dat de collega's, die in de groote centra wonen, meer aan 't werk gezet zullen worden dan de verderaf wonenden.

Over deze opofferingen van tijd en geld in 't algemeen vakbelang moet men niet gering denken. Een onzer collega's b.v. (en ik weet niet of hij de recordhouder is) heeft in niet minder dan 12 verschillende besturen en commissies zitting. Wat dat beteekent in het geven van vrijen tijd (die voor tandartsen met drukke praktijk toch al niet zoo groot is) en van

geld (waar vergoeding van reis- en verblijfkosten tot dusver tot de hooge uitzonderingen behoort, iets waar ik straks nog even op terug kom) behoef ik hier niet in den breede uit te meten. Dat er collega's gevonden worden, die zich dergelijke offers willen getroosten, is in zekeren zin hun zaak en kunnen wij slechts appreciëeren, doch het wil mij voorkomen, dat zij op die wijze hun werkkraft veel te veel moeten versnipperen, wat niet in het belang kan zijn van 't geen zij in al die verschillende functies hebben te doen, dus niet in 't belang onzer Maatschappij.

Ook zullen er collega's zijn, die om hun capaciteiten, hun organisatietalent, hun arbeidslust juist in de een of andere commissie thuis behooren, doch die òf bij 't Hoofdbestuur minder bekend zijn òf te ver af wonen, dan dat men op hen een beroep durft te doen.

Ik roerde daar even het onderwerp van vergoeding voor reis- en verblijfkosten aan, een onderwerp, dat, naar aanleiding van een schrijven der afd. Zuid-Nederland, ook reeds in het Hoofdbestuur een punt van bespreking heeft uitgemaakt. Het zou trouwens een rare struisvogelpolitiek zijn het niet van alle kanten te bekijken. Er zal wel niemand gevonden worden, die de stelling zou willen verdedigen dat zij, die hun werkkraft en hun tijd geven ten dienste van ons allemaal ook nog een extra contributie hebben op te brengen in den vorm van trein- en hotelkosten, die door sommigen van hen zeker niet met een bedrag van twee cijfers per jaar kan worden betaald. En toch is het een feit, dat tot dusver die belasting op hen heeft gedrukt en zonder al te veel morren is gedragen. Eensdeels was dit misschien het gevolg van een zekeren schroom, een overblijfsel uit vroegere tijden, toen men dergelijke betrekkingen en baantjes beschouwde als eerebaantjes, (en voor die eer moest men toch wat over hebben), anderdeels kwam het door de even eenvoudige als nuchtere overweging, dat de kas het nu eenmaal niet lijden kon en het werk toch gedaan moest worden. Hoogst beminlijk en prijzenswaardig natuurlijk

maar, au fond, een vrij bespottelijke en misplaatste philanthropie, die in een Nederl. Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunst zeer zeker niet op haar plaats is, te meer waar niet iederen collega een dergelijke vrijgevigheid zou conveniëeren en dus, hoe vol lust en bekwaamheid voor een zekere functie hij ook zou kunnen wezen, de finantiële overweging hem zou nopen ze niet te aanvaarden. Alweer tot schade van onze Maatschappij.

Dat er dus toe overgegaan zal moeten worden die geldelijke offers te doen dragen door de Maatsch. zelf, d.i. door ons allemaal, spreekt vanzelf. En toch zal het nog de vraag zijn of, zelfs na het in werking treden der laatste contributieverhooging, nu we per lid f 7.50 (of \pm 15 cts. in de week) in de Hoofdbestuurskas zullen storten, de fondsen toereikend zullen zijn om alle kosten te dragen, waar daarnevens toch ook zooveel andere groote uitgaven zijn te doen, die, wil de Maatsch. aan haar doel beantwoorden, beslist noodzakelijk zijn. Misschien zal dus over eenigen tijd nogmaals moeten worden overgegaan tot contributieverhooging, tenzij we zouden willen besluiten tot beperking van onze werkzaamheden, wat zeker niemand, die het wel meent met onze vakvereeniging, zal wenschen.

Laat het dan goed en afdoende zijn, in overeenstemming met de verplichtingen, welke op de Maatsch. als vertegenwoordigster van onze geheele professie rusten. Daar kan en mag nu eenmaal niet op een koopje aan worden voldaan.

Misschien zullen we daardoor enkele lauwe broeders moeten zien afvallen, doch onze geheele positie, ons geheele kunnen zal er zóó door versterkt worden, dat we 't dáárom niet behoeven te laten en zelfs die lauwen zullen, als ze hun eigen belang goed inzien, wel spoedig in onzen kring terugkeeren en zich desnoods de opoffering van een glas bier of een paar sigaren minder in de week getroosten.

Op welke wijze kan nu verder een remedie gevonden worden tegen de andere bezwaren die ik boven noemde? Mijns inziens hebben we de oplossing te zoeken in deze

richting. Voor het bestudeeren van een bepaald onderwerp, voor het uitbrengen van een rapport over de een of andere kwestie wordt niet meer, zooals nu, door het Hoofdbestuur of door den Voorzitter een commissie benoemd, doch het wordt toegewezen eenvoudig aan een zekere afdeeling met verzoek, hierover het H.B. van advies te dienen of rapport uit te brengen. Het afdeelingsbestuur benoemt op zijn beurt uit de leden dier afdeeling een of meer collega's om dat onderwerp in studie te nemen, een afdeelingscommissie dus. Is die commissie (of die rapporteur, als er één is) klaar met z'n werk, dan wordt het in de afdeelingsvergadering gebracht, daar zoo noodig veranderd, geamendeerd en verbeterd en zóó opgezonden naar het H.B., dat het in sommige gevallen kan toezenden aan de andere afdeelingen, opdat deze er, vóór het in de Algemeene Vergadering besproken wordt, kennis van kunnen nemen. Dat op deze wijze de degelijkheid van behandeling er bij zal winnen, ligt voor de hand en weegt wel op tegen een mogelijk te opperen tegenwerping, dat het wat meer tijd zal nemen. Een bezwaar, dat in vele gevallen juist een voordeel zal blijken.

Zoo wordt aan de eene afdeeling dit onderwerp, aan de andere dat opgedragen. De afd. besturen kennen allicht beter hunne Pappenheimers dan het H.B. en menigeen, wiens licht thans onder de korenmaat blijft schijnen, zal ons dan verrassen door de helderheid van zijn inzicht en oordeel. De afdeelingscommissies kunnen, waar zij dichter bij elkaar wonen, soms in dezelfde stad, veel gemakkelijker en vaker voeling met elkaar houden, het zal den collegialen omgang bevorderen, zij zullen meer dan tot dusver inzien mee te moeten werken in 't algemeen tandheelkundig belang, en dat ook zij raderen zijn in 't groote raderwerk onzer Maatschappij.

Ook het Hoofdbestuur kan dan beter en degelijker werken, het zal meer kunnen afdoen en het zal niet meer behoeven voor te komen, dat meer dan de helft van de zoo kostbare

avonden der H.B. vergadering, wanneer de afgevaardigden uit alle deelen van 't land zijn samengekomen, wordt zoek gebracht met besprekingen zonder houvast, zonder resultaat, ja eigenlijk zonder zin, ins Blaue hinein. Vaste commissies als de Onderwijs- en Examencommissie, de Militaire Commissie e.a. moeten natuurlijk blijven bestaan, haar taak is meer het Hoofdbestuur of het Dagelijksch Bestuur ter zijde te staan en van advies te dienen in elk zich voordoend geval, dat tot haar terrein behoort en waar soms snel gehandeld moet worden.

Doch voor de bestudeering en bespreking van zekere algemeene vraagstukken en het uitbrengen van rapporten lijkt mij de boven aangegeven werkwijze in alle opzichten de meest wenschelijke.

In het voorgaande heb ik slechts enkele zaken aangeroord, het onderwerp is nog verre van uitgeput; dat was ook mijn doel niet, integendeel, ik hoop juist hierdoor andere collega's op te wekken ook hunne beschouwingen, hun ideeën, hun kritiek neer te schrijven, opdat er rekening mee gehouden en zoo mogelijk verbetering aangebracht kan worden. Dan zal onze Maatschappij steeds hechter en sterker worden, meer en meer winnen aan invloed en aanzien, dan slechts kan er die kracht van uitgaan, die noodig is om de sociale positie der tandheekkundigen op te voeren, tot waar ze behoort en daar te handhaven. En hiertoe mede te werken in 't belang van zichzelf en in 't belang van zijn professie is de plicht van ieder onzer.

Den Haag, Febr. 1917.

VAN HASSELT.
